

ПРІОРИТЕТНІ СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМКИ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ

Досліджено сутність інноваційної діяльності та основні класифікаційні ознаки ризиків в процесі такої діяльності. Визначено взаємозв'язок інноваційної і інвестиційної діяльності. Запропоновано пріоритетні напрямки інвестиційної діяльності промислових підприємств

Ключові слова: інноваційна діяльність, промислові підприємства, іноземні інвестиції

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика інвестиційного забезпечення сталого економічного прогресу на інноваційній основі постійно знаходилась в центрі уваги іноземних та вітчизняних науковців, в тому числі І. Фішера, В. Міта, Л.Т. Гайера, В.П. Александрової, В.В. Вітвицького, А.І. Сухорукова, А.В. Череп, М.І. Іванова та інших.

Вступ. В умовах структурної перебудови економіки України гострою проблемою є потреба у великих іноземних інвестиціях. Один з найбільших інвестиційних банків світу "Morgan Stanley" (США) в березні 2009 року також включив Україну до списку найпривабливіших для інвестування країн (серед інших – Росія, Хорватія і Сербія). Це пояснюється посиленою увагою з боку інвесторів до ринків Східної Європи, які мають потенціал завдяки наближенню ставок капіталізації до західноєвропейських рівнів, а також нинішніми досить помірними прибутками від інвестування в основних країнах Центральної Європи.

У 2007-2009 роках Україна була віднесена до двадцятки найпривабливіших для прямих іноземних інвестиційних країн, де зайняла 18 місце, випередивши Японію і Канаду.

У період великої економічної кризи інвестиційна привабливість нашої країни зменшилась. Дуже важливим аспектом стала політична нестабільність, саме через це більшість інвесторів зайняли очікувальну позицію.

Виклад основного матеріалу. Для інноваційного розвитку промислових підприємств необхідна активізація інвестиційної діяльності, бо саме вона забезпечує ефективність їх діяльності. Іноземний капітал, залишаючись додатком до національного, може відігравати роль капіталізатора у розвитку економіки, як у масштабах всієї країни, так і в окремих регіонах. Практика постсоціалістичних країн свідчить, що ті з них, кому вдалося залучити в країну значні обсяги інвестицій, успішно та швидко долають проблеми ринкового реформування національних економік, досягають значних темпів соціально-економічного розвитку. Прямі іноземні інвестиції – ефективний спосіб включення економіки країни у систему міжнародного економічного співробітництва.

Що стосується України, то іноземні інвестиції теж відіграють дуже важливу роль як в економічному житті, так і в проведенні ринкових реформ, досягненні західно-європейських стандартів, стабілізації економічної ситуації та створенні умов для економічного зростання.

Діяльність кожного підприємства залежить від ефективної роботи менеджерів, які прораховують можливі настання подій, які є небажаними для даної структури.

Основним завданням менеджерів є прогнозування пріоритетних напрямків майбутньої інноваційної діяльності і вмиле подолання ризиків на ранніх етапах такої діяльності, або навіть їх запобігання.

Інноваційна сфера являє собою систему взаємодії виробників інноваційної продукції, інвесторів і споживачів. Інноваційна сфера – це комплекс практичних дій, спрямованих на використання науково-технічних результатів для отримання нових, або поліпшення існуючих виробів, технологій, методів управління тощо.

Інноваційний процес є більш об'ємне поняття. Його можна визначити як сукупність етапів, стадій пов'язаних з розробкою та виготовленням продукції, технологій, що мають нові властивості, які більш ефективно задовольняють існуючі потреби та такі, що можуть з'явитися.

З нашої точки зору, з метою визначення пріоритетних напрямків інноваційної діяльності промислових підприємств Запорізької області, необхідно приділити увагу самому поняттю “інвестиція”. Це поняття є досить широким, і в різних галузях економічної науки його зміст має свої особливості, тому однозначного трактування цього поняття немає. Під інвестиціями розуміють довгострокові та середньострокові вкладення фінансового капіталу у реальні та фінансові активи.

Згідно Закону України “Про інвестиційну діяльність” інвестиції визначаються як всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток (доход) або досягається соціальний ефект.

В іноземній літературі поняття “інвестиція” трактується як процес обміну певної суми грошей сьогодні на будь-який актив, здатний забезпечити отримання більшої суми у майбутньому. Відомо також трактування інвестицій як використання грошей для отримання більших грошей, а також обмін сьогоднішньої вартості на майбутню тощо.

Розв'язання проблеми підвищення надійності інвестиційних проектів в умовах невизначеності й ризику пов'язано з проведенням аналізу основних факторів, що впливають на підсумкові показники інвестиційних проектів.

Інвестиційній діяльності у всіх формах і видах притаманний ризик. Ризик – це можливість втрати або недоодержання прибутків. Інвестиційні ризики класифікуються за такими основними ознаками:

1. За сферами прояву: економічний; політичний; соціальний; екологічний; інших видів.

2. За джерелами виникнення виділяють:

– систематичний(ринковий) виникає для всіх учасників інвестиційної діяльності й форм інвестування. Він визначається значними змінами податкового законодавства в сфері інвестування й іншими аналогічними факторами, на які інвестор вплинути при виборі об'єктів інвестування не може;

– несистематичний(специфічний) цей вид ризику притаманний конкретному об'єкту інвестування або діяльності конкретного інвестора.

3. За формами інвестування розрізняють такі види ризиків:

– Реального інвестування. Цей ризик пов'язаний з невдалим вибором місця розташування споруджуваного об'єкта; перебоями в постанові будівельних матеріалів й устаткування; істотним ростом цін на інвестиційні товари.

– Фінансового інвестування. Цей ризик пов'язаний з необдуманим підбором фінансових інструментів для інвестування; фінансовими утрудненнями або банкрутством окремих емітентів; прямим обманом інвесторів.

Реальна оцінка ресурсного потенціалу регіону, перш за все фінансового, дохідність вирішення наявних поточних проблем та середньострокових слань дозволили визначити цілі та пріоритети економічного і соціального розвитку м. Запоріжжя на наступний рік.

Головною метою діяльності Запорізької міської влади на 2012 рік повинно бути визначено:

– забезпечення підвищення якості, рівня та умов життя громадян за рахунок стійкого економічного зростання, проведення активних структурних перетворень.

Висновки. З метою досягнення зазначеної цілі пріоритетними стратегічними напрямками інноваційної діяльності промислових підприємств повинні стати наступні заходи:

– раціональне використання трудового потенціалу міста, стимулювання його економічної активності. Це дозволить забезпечити продуктивну зайнятість населення в усіх сферах економічної діяльності та утримати рівень офіційно зареєстрованого безробіття на рівні 0,99 %;

– сприяння зростанню доходів різних груп населення, в першу чергу, за рахунок збільшення розмірів оплати праці, в тому числі працівників бюджетної сфери, відновлення її стимулюючої ролі, ліквідації заборгованості по заробітній платі на підприємствах державної та колективної власності, збільшення середньомісячної заробітної плати працівників, зайнятих в усіх сферах діяльності;

– зниження рівня бідності за рахунок суттєвої активізації підтримки соціально вразливих верств населення, подальшого розвитку системи соціального страхування та пенсійного забезпечення, збільшення обсягів соціальної допомоги;

– реформування економічних механізмів функціонування галузей гуманітарної сфери;

– продовження вирішення питань щодо забезпеченням житлом пільгових категорій населення, надання пільгових довгострокових кредитів для молодих сімей;

– створення належних умов проживання мешканців у приватному секторі;

– поступове реформування житлово-комунального господарства;

– продовження роботи щодо вдосконалення транспортної інфраструктури;

– зниження негативного антропогенного впливу на навколишнє середовище.

– створення умов для підвищення конкурентоздатності економіки міста на засадах переходу до інноваційної моделі її розвитку.

Пріоритетною діяльністю нами визначено:

– стимулювання розвитку виробництва та видів продукції наукоємних галузей, які здатні істотно вплинути на розвиток всіх сфер економіки та зростання експортного потенціалу міста. Обсяги промислового виробництва збільшаться на 8,0 %.

Список використаних літературних джерел:

1. Економіка України: стратегія і політика довгострокового розвитку: Монографія / В.М. Геєць, В.П. Александрова, Т.І. Артьомова [та ін.]. – К. : Фенікс, 2003. – 1006 с.

2. Карпунь І.Н. Інноваційний розвиток суб'єктів господарювання: методологія формування, механізми реалізації : монографія / І.Н. Карпунь, М.С. Хом'як. – Л., 2009. – 432 с.

ЧЕРЕП Олександр Григорович – кандидат економічних наук, доцент Запорізького національного університету.

Стаття надійшла до редакції 18.11.2012 р.